

12.12.2025

Avoimen hallinnon työryhmän 10. kokous

Aika: 10.12.2025

Paikka: Teams ja nh. Tienhaara, Mariankatu 9

Linjoilla olivat:

Matti Tervaniemi, Keski-Suomen yhteisöjentuki KYT

Leealaura Leskelä, Selkokeskus (osa Kehitysvammaliittoa)

Annina Heini, Kynnys ry

Vesa Sarmia, Diakonissalaitos

Eevamaija Paljakka, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Teemu Ropponen, Open Knowledge Finland

Suvi Kallioinen, Äänekosken kaupunki

Ulla Tiililä, Kotimaisten kielten keskus

Merja Niemelä, Oulun kaupunki

Johanna Stadius, Helsingin kaupunki

Tommi Karttaavi, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Minna-Maija Väänänen, Ruokavirasto

Peter Kariuki, oikeusministeriö

Olli-Pekka Rissanen, VM, JulkiCT

Markku Mölläri, VM, KAO

Carina Paju, Open Government Partnership – liittyi klo 9:56

Paikalla olivat:

Tero Meltti, työryhmän puheenjohtaja, VM, VKO

Virpi Dufva, Valli ry

Maija Ojalainen, Valli ry

Katju Holkeri, VM Avoim hallinto

Pauliina Pussinen, VM Avoim hallinto

Ira Alanko, VM Avoim hallinto

Matti Kuivalainen, VM Avoim hallinto

1. Kokouksen avaus – Tervetuloa

Puheenjohtaja Tero Meltti avasi kokouksen klo 9:00. Tero esittäytyi ja kiitti Virpiä puheenjohtajana toimimisesta.

2. Vuoden 2025 katsaus

Ira esitteli Avoimen hallinnon toimeenpanon yleiskatsauksen vuodelle 2025. Muut tiimin jäsenet täydensivät omista työalueistaan. Väliarviointi ja sen tueksi toteutettu kysely ovat olleet vuoden isoimmat ponnistukset. Järjestetyt tilaisuudet ovat olleet onnistuneita. Syksyllä on jo aloitettu työt niiden työalueiden osalta, joista väliraportoinnissa todettiin tarvittavan lisätoimia. Vuoden 2026 työkokonaisuudet ovat selkeitä ja ensi vuoden pitäisi myös olla tuloksellinen ja työn täyteinen vuosi.

Selkeästä kielestä todettiin, että ensi vuosi on kotimaisten kielten teemavuosi. Ensi vuonna panostetaan myös selkoruotsiin.

Tahallisen ja tahattoman väärän tiedon levittämisestä todettiin, että Sitran käynnistämä hanke ([linkki Sitran sivuille](#)) edistää myös toimintaohjelman tavoitteiden toteutumista.

Valtiovarainministeriö on julkaissut lausuntopyynnön *Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi* ja lausuntoja voi antaa 9.1.2026 asti ([linkki](#)).

Keskusteltiin lyhyesti Kansalaisjärjestöstrategiasta. Todettiin, että sen voisi tuoda johonkin kokoukseen keskusteltavaksi vuonna 2026.

3. Muut asiat

Valli ry edistää sukupolvien välistä osallisuutta. Moni-ikä hanke pyrkii vahvistamaan ammattilaisten ja palveluita tuottavien tahojen moninaisuus- ja yhdenvertaisuusosaamista ikääntyville ja vanhoille ihmisille järjestettävissä palveluissa ja toiminnoissa. Hanke etenee hyvin.

Todettiin, että kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan KANE:n loppuraportti julkaistiin 10.12.

Selkokeskus jakoi Vuoden selväsanainen -palkinnon tänä vuonna: [linkki tiedotteeseen](#). Lisäksi todettiin, että vuosi 2025 on ollut Selkokeskuksen 25-vuotisjuhlavuosi.

Oulu on EU:n kulttuuripääkaupunki ensi vuonna: [lisätietoa tapahtumista](#). Oulu järjesti taas alueellisen Kansalaisjärjestöakatemia. Tilaisuus oli jälleen onnistunut. Oulu järjestää tilaisuuden tekoälystä ja yhdenvertaisuudesta ensi vuonna (kuutoskaupunkiyhteistyö). Lisäksi Oulun kaupungin asiantuntija on koulutautunut selkokielen asiantuntijaksi, mikä on todella arvokas resurssi. Oulun seuraava alueellinen kansalaisjärjestöakatemia järjestetään 1.10.2026.

Kotimaisten kielten keskuksella oli paljon ajankohtaisia nostoja. Lätt svenska i Finland - tutkimushankkeen tuloksien pohjalta on julkaistu kirja ([linkki](#)). Sarjis -hanke tutkii saavutettavuuden lisäämistä sarjakuvan keinoin. Hankkeen tuloksia voisi hyödyntää laajemmin ([linkki](#)). Omaishoitosopimuksia tutkiva Soho-hanke sisältää tutkimusta siitä, miten saavutettavuutta ja ymmärrettävyyttä voitaisiin lisätä ja parantaa kielellisin ja visuaalisin keinoin ([linkki](#)). Käynnissä on tutkimushanke, jossa tarkastellaan maahanmuuton, demokratian ja kääntämisen yhtymäkohtia. Erityisesti hankkeessa tarkastellaan monikielisen viestinnän saavutettavuutta ([linkki](#)), muun muassa missä määrin tieto saavuttaa maahanmuuttajia, mikä on tehokkain tapa viestiä ja mikä rooli tekoälykäännöksillä on sisällön tuotossa ([linkki seminaarin esitykseen aiheesta tekoäly](#)). KOTUS täyttää ensi vuonna 50 vuotta. Tammikuussa KOTUS ei ole enää oma organisaationsa, vaan siitä tulee Opetushallituksen osasto. KOTUS on saanut paljon viestejä huolista, joita on noussut valtioneuvoston viestinnän yhdistämisestä valtioneuvoston kanslian alle. Suurin huoli on, miten varmistetaan selkeä viestintä. Eero Voutilainen eduskunnasta pyörittää virkakieliverkostoa. Verkostoon tulee jatkuvasti uusia jäseniä. Kielenhuoltajia on vähän valtionhallinnossa. Tulli järjesti Selkeän kielen päivän tilaisuuden tänä vuonna ja se oli suuri menestys. Lisäksi jaettiin vinkki, että Kielikelloon on tulossa kirjoituksia tekoälystä.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto kertoi terveisiä tammikuussa julkaistavasta Perhepulssi 2025. Pulssin mukaan perheiden erittäin vakavat taloudelliset ongelmat syövät perheiden luottamusta yhteiskuntaan ja tulevaan. Myös MLL:n ja SPR:n kenttäkysely samoin kuin muiden lapsijärjestöjen kyselyt nostavat esiin samaa suurta huolta, ja että kasvava lapsiperheköyhyys on ongelma, johon yhteiskunnan olisi puuttuva nopeasti.

Marraskuussa julkaistu LähelläPro ([linkki uutiseen](#)) kokoaa yhteen ammattilaisille suunnattua viestintää ja tapahtumia. Näin se vahvistaa yhteistyötä sekä järjestöjen kesken että järjestöjen ja julkisen sektorin välillä. LähelläProta voi käyttää ulkoiseen viestintään luomalla teemaverkoston.

Ruokavirasto on luomassa omat eettisen toiminnan ohjeensa, jotka pohjautuvat virkamiesetiikan kompassiin ja suosituksiin. Ohjeessa käsitellään, miten kohdellaan kaikkia tasa-arvoisesti, miten huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus ja miten viestitään selkeästi. Lisäksi Minna-Maija jakoi hyvän kokemuksen EU:n kansainvälisten kumppanuuksien digitaalisesta oppimisalustasta, koska siellä on paljon interaktiivisia kursseja ([linkki](#)).

Lopuksi keskusteltiin järjestöjen rahoituksesta ja STEA:n organisaatiomuutoksesta. STEA:n rahoituspäätöksiä odotetaan ihan lähipäivinä ja etukäteen on mahdoton arvioida, onko tulossa isoja leikkauksia rahoitukseen vai ei. Koettiin, että avustusten valmistelu, niin kehitysapuun kuin kansalliselle järjestökentälle, ei ole läpinäkyvää.

4. Vuoden 2026 kokoukset

Vuoden 2026 kokouksien ajankohdat:

- Ke 11.3.2026 klo 9.30–11.30
- Ke 10.6.2026 klo 9.30–11.30 (järjestetään läsnäkokouksena)
- Ke 9.9.2026 klo 9.30–11.30
- Ke 9.12.2026 klo 9.30–11.30

5. Vieras: Open Government Partnership, Carina Paju

Open Government Partnership -kumppanuushankkeen Suomen asioista vastaava asiantuntija Carina Paju esitteli kumppanuushankkeen toimintaa ja kertoi, miten Suomessa tehty työ vertautuu muiden maiden työhön. Suomi on edelläkävijämaa ja toimii inspiraationa monelle maalle. Vain 12 % ihmisistä maailmassa elää demokratioissa, eli olemme vuoden 1985 tasolla.

Carina totesi, että on eri tapoja vahvistaa ja puolustaa demokratiaa. Tavoitteena tulisi olla merkittävästi muuttaa miten hallinto toimii. Euroopassa tärkeimpiä aihealueita ovat korruption torjunta, osallisuus, digitaaliset palvelut ja kansalaisyhteiskunnan toimintatila.

Carina kannusti olemaan Suomessa laajentamaan näkökulmaa avoimesta hallinnosta (open government) kohti avointa valtiota (open state). Käytännössä tämä tarkoittaisi esimerkiksi Suomen osalta, että oikeuslaitos ja eduskunta tulisivat omilla avoimuusohjelmillaan mukaan työhön. Suomessa – poikkeuksena lähes kaikista muista maista – kunta- ja aluehallinto ovat jo mukana avoimen hallinnon työssä ja toimintaohjelman toimeenpanossa.

Keskusteltiin avoimen valtion konseptista. Espanja maana on ottanut merkittäviä edistymisaskelia, heidän uusi toimintaohjelmansa sisältää open state -ajattelua ja on useamman tason työryhmärakennelma, tukee työn toimeenpanoa. Katju totesi, että eduskuntaan on oltu aiemmin ehdotettu tämän ajattelun vahvistamista muutama vuosi sitten, mutta asia ei silloin edennyt. Tavoitteena on ottaa asia esiin uudestaan seuravan laadintaprosessin yhteydessä.

Lopuksi Carina totesi, että hallinnon resilienssi on todella tärkeää nykypäivänä ja, että Suomi on kokoansa suurempi maa demokratiatyössä.

Carina jakoi useita linkkejä heti kokouksen jälkeen:

- The Europe team shares region-specific content on the [OGP in Europe LinkedIn page](#) - you're welcome to follow if you use LinkedIn.

- **OGP Europe Dialogues** is a series of webinars where we tackle region-specific policy areas. For example, the last event in November focused on defense and security, and the next webinar will focus on how open government can improve government efficiency, to be held in February. All information and recordings are available [here](#).
- More information and linked articles / resources on the **Nordic+ network** is [here](#). As I mentioned, we also have a mailing list for the group and a Christmas chat coming up on December 18. Please get in touch to be included in either or both.
- Global OGP Digest newsletter - you can sign up [here](#).
- Global OGP civil society mailing list 'D Groups' - sign up [here](#).

OGP- kumppanuushankkeen tietoresursseja:

- I'd be very happy to continue the conversation around **open state** with you and the working group, including if there are ways how the OGP Support Unit can help make a case to any other institutions and branches of government to join in, directly or indirectly. Here is a quick fact sheet on open state from 2023 that gives an idea of what we mean under the term. These efforts are also supported by the OECD (see their approach and toolkit [here](#)). Earlier this year, OGP and OECD co-launched a network for open government strategies that help frame the open state approach.
 - For reference, [here](#) is the action plan of the Spanish Parliament that I mentioned during the call.
- **OGP Data Dashboard** allows for searching and filtering by themes, regions, and time periods within the 5000+ commitments that OGP members have made so far.
- Information on the **OGP Local** programme is [here](#) alongside the [report](#) on progress between 2017-2025.
- **Open Gov Guides** cover a wide range of policy areas from [mainstreaming participation](#) and [access to information](#) to [defense](#) and [AI](#). All chapters are equipped with evidence, country examples, reform guidelines and resources.
- [Member pages](#) are great resources for country-specific data and analysis.
- [OGP Skeptic's Guide](#) is perfect if you're looking for quantitative evidence about the results of open government in different policy areas.
- [OGP Horizons](#) is the forward looking series of short blogs - see for example the latest post about [depolarisation](#) and [political financing](#).
- All OGP research and publications can also be easily found [here](#).

Kokous päätettiin klo 10:42.